

SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS

Labas!

Ar kada susimąstėi, kas yra universitetas?

Man tai, visų pirma, žmonės. Žmonės su savo įvairialypėmis patirtimis ir perspektyvomis. Be jų, gražios auditorijos, naujausia kompiuterinė įranga ar moderniausios laboratorijos yra tik *neįveiklinti* įrankiai.

Kaip dekanas, kiekvieną dieną mąstau, koku būdu prisitraukti ir išlaikyti fakultete tokius žmones, kurie atsineša su savimi imponuojantį akademinį ir gyvenimišką bagažą.

Šiame leidinyje jūs sutiksite keletą mūsų fakulteto narių, kurių gyvenimo lagaminuose slepiasi visokiausios įdomybių. Tikiu, kad per jų patirtis šiek tiek pažinsite mūsų fakultetą ir čia siūlomas studijų programas. Keliaukime kartu!

*KTU Socialinių, humanitarinių
mokslų ir menų fakulteto
dekanas doc. dr. Ainius Lašas*

SUSIPAŽINKIME

<i>Thomas Bryer</i>	8
<i>Vilija Stanišauskienė</i>	12
<i>Florian Rabitz</i>	14
<i>Gintautas Cibulskas</i>	16
<i>Linas Adomaitis</i>	20
<i>Ornela Ramašauskaitė</i>	22
<i>Rasa Kasperienė</i>	26
<i>Gavin Stewart</i>	28
<i>Arvydas Grišinas</i>	30
<i>Augustė Nalivaikė</i>	32
<i>James McGeever</i>	34

Centrinės Floridos universiteto (JAV) Viešojo ir nevyriausybinių sektoriaus organizacijų valdymo centro direktorius. Turi politikos mokslų bakalaurą, viešojo administravimo magistrą, toje pačioje kryptyje įgijo ir daktaro laipsnį. Daugiau nei penkiasdešimties mokslinių publikacijų autorius. „Fulbright“ programos specialistas. Daugiausia domisi vyriausybės ir piliečių santykiais, bendradarbiavimu ir tinklaveika, viešuoju valdymu, piliečių įveiklinimu.

Thomas Bryer

**„Savanorystė yra
tikrai stiprus žingsnis,
tiesiantis tiltus
tarp supriešintos
visuomenės, jungiantis
iš skirtingos aplinkos
kilusius, skirtingą
patirtį turinčius
asmenis ir skatinantis
juos dirbti kartu,
sutelkti dėmesį į
bendrą tikslą.“**

Kas Jus motyvuoja, įkvėpia dirbti, kurti naujus projektus?

Dirbdamas remiuosi šiuo posakiu, kurį išgirdau iš amerikiečio politiko: „Viešosios paslaugos yra nuomos mokestis už galimybę gyventi šioje žemėje.“ Tai paprasta, tačiau stipri mintis. Visų mano pastangų akademinėje srityje, dėstymo, rašymo ir tyrimų tikslas yra suteikti kokią nors naudą kitiems žmonėms ir vietovėms. Mane motyvuoja noras matyti kitą žmogų sėkmingą – kito sėkmė yra ir mano sėkmė. Taigi, jei jiems pasiseka, esu įkvėptas tęsti savo darbą. Mane skatina studentai, į mano gyvenimą atnešantys tiek daug energijos ir užsidegimo veikti. Tokiais atvejais turiu ir pats spinduliuoti energiją ir norą dirbti, kad visi galėtume vienas kitą įkvėpti. Galiausiai mane skatina noras atitikti ir savo buvusių mentorių reputaciją. Mano mokymąsi Pietų Kalifornijos universitete prižiūrėjęs profesorius Terry Cooper yra nuostabus žmogus. Kadangi jis greitai išeis į pensiją, organizuoju ypatingą konferenciją jo garbei, kurios metu prenešimus pristatys

jo buvę studentai ir jų pačių studentai. Esu už daug ką skolingas šiam žmogui ir noriu supažindinti visuomenę su jo darbais ir gyvenimu.

Kokia Jūsų nuomonė apie šiuolaikinį jaunimą? Kokios vertybės jiems turėtų būti svarbiausios? Ar savanorystė – viena jų?

Yra tam tikros pagrindinės vertybės, siejančios visus žmones. Jų turėtų būti mokomi visi nuo mažų dienų iki pat studijų universitete ir dar vėliau. Tarp jų – vertybės ir įsitikinimai, skatinantys pagarbą, kantrybę, gebėjimą prisitaikyti, domėjimąsi kitokiais žmonėmis ir kultūromis, leisti žmonėms, su kuriais bendraujame, jaustis saugiai ir laisvai išreikšti save. Jie skiriasi nuo tokių vertybių ir įsitikinimų, kurie dalija, skaldo mūsų visuomenę ir bendruomenes į viena kitai priešiškas puses. Pavyzdžiui, vietoje to, kad džiaugtumėmės pokyčiais ir vieni kitų skirtumais, jų bijome. Manome, kad vargingai gyvenantys žmonės yra blogi arba tinginiai – tokio požiūrio lydimi šie asmenys negali gerinti savo ekonominės

situacijos, jiems sunku būti socialiai priimtiems. Siekdami būti pačiais geriausiais visose srityse, nebemokame džiaugtis kito, gabesnio žmogaus sėkme. Jaunimas turėtų stengtis atsispirti veiksams ir požiūriams, kurie mus supriešina. Tai nėra lengva, atsižvelgiant į informaciją dabartinėse socialinėse medijose ir klausantis nesantaiką sėjančios pasaulio politinių lyderių retorikos. Savanorystė yra tikrai stiprus žingsnis, tiesiantis tiltus tarp suprieštos visuomenės, jungiantis iš skirtingos aplinkos kilusius, skirtingą patirtį turinčius asmenis ir skatinantis juos dirbti kartu, sutelkti dėmesį į bendrą tikslą: švarti aplinką, mokymąsi, socialinę gerovę, kultūrinę raišką ir panašias sritis.

Kokių dar pomėgių turite, kuo užsiimate? Kas paskatino užsiimti šiomis veiklomis?

Turiu tris pagrindinius pomėgius, kurie man leidžia pabėgti, atitrūkti nuo ilgo, dažnai varginančių darbo valandų universitete. Pirmasis – keliauti į žygius miškuose, dažnai tokiose vietose, kur valandų valandas

nepamatysiu jokio kito žmogaus. Mėgstu tiesiog „pradingti“ visai dienai ir praleisti laiką, palikęs kompiuterį ir išmanųjį telefoną namuose. Antra, skaitau istorinės ir socialinės fantastikos knygas. Kartais sunku atrasti tam laiko, kadangi daug jo turiu skirti savo akademiniams tikslams pasiekti, tačiau kiekvieną rytą prieš pusryčius bent 45 minutes stengiuosi skirti skaitymui. Dažnai pabundu 5:00 arba 5:30 val. ryto paskaityti, tačiau turiu pripažinti, jog, kartais, prisėdęs vėl užmiegu! Trečiasis mano pomėgis yra šachmatai. Mėgstu juos kolekcionuoti. Šiuo metu turiu šachmatų lentas iš dešimties skirtingų pasaulio vietų, ir, kiekvieną kartą keliaudamas, stengiuosi šią kolekciją papildyti. Mėgstamiausias mano šachmatų rinkinys yra iš Pietų Afrikos – jis nuostabus, rankų darbo. Mėgstu juo žaisti su studentais savo kabinete universitete, šiems atėjus aptarti savo klausomų dalykų ar tyrimų. Turiu paminėti, kad nesu pats geriausias šachmatų žaidėjas, tačiau visada laimiu prieš savo studentus. Pradedu galvoti, jog jie tyčia man nusileidžia!

Jau ilgą laiką gyvenate tarp JAV ir Lietuvos. Kokius pokyčius Lietuvoje pastebėjote per šį laiką? Kurios šalies piliečiu save laikote?

Pirmą kartą Lietuvoje apsilankiau 2014 m. Tai buvo trumpas vizitas, norėjau išvysti šalį, kurioje gyvena mano seneliai ir proseneliai. Mano močiutė iš mamos pusės buvo paskutinioji iš mūsų giminės palikusi Lietuvą – į JAV ji persikėlė 1938 m., kai jai buvo 13 metų. Nuo to laiko iki pat 2014 m. amerikietiškoji mano šeimos pusė nė karto nebuvo grįžusi atgal. Tiek mano tėčio, tiek mamos šeimos turi lietuviškas šaknis, pavyzdžiui,

pavardes Ginelevičius ir Pupelis. 2017 m. man pavyko surasti savo močiutės giminaičius. Visi jie gyvena Kauno krašte. Vis dar stengiuosi surasti ir kitus savo giminės narius. Net ir neturėdamas teisėtos pilietybės laikau save „etiniu“ tiek Lietuvos, tiek JAV piliečiu. Dėl šios priežasties manau, kad prisidėti prie abiejų šalių pažangos, pilietiškumo, kultūros ir gerovės yra mano atsakomybė. Labai džiaugiuosi galėdamas būti tiltu tarp šių kultūrų, atsižvelgiant į mano vaidmenį aukštajame moksle. Esu pastebėjęs tam tikrų pokyčių Lietuvoje, ypač Kaune. Nuo 2014 m. patobulinau savo skaitymo lietuvių kalba gebėjimus, tačiau kalbu dar ne itin gerai. Nepaisant to, manau, jog per pastaruosius kelerius metus Kaunas tapo daug atviresnis užsieniečiams – vis daugiau restoranų ir kavinių pateikia savo meniu ir anglų kalba, vis daugiau darbuotojų parduotuvėse kalba angliškai. Tai tikrai teigiami pokyčiai, ypač, jei siekiame pasinaudoti akademinių mainų galimybėmis. Tačiau vis dar turiu iš anksto pasiruošti kalbėti lietuviškai, jei noriu susitvarkyti reikalus banke.

**„Siekdami būti pačiais
geriausiais visose srityse,
nebemokame džiaugtis kito,
gabesnio žmogaus sėkme.“**

Edukologė, mokymosi ekspertė, docentė, dirbanti karjeros kūrimo srityje ir konsultuojanti karjeros pasirinkimo klausimais, nuolat kviečianti pažvelgti į šiuolaikinių vaikų poreikius ir sprendimų priėmimo ypatumus. Dėstytoja, į kurios paskaitas susirenka daugiau studentų nei yra kėdžių.

„Mane labiausiai žavi ne rezultatas, o pats mokymosi procesas, kai studentas patiria nuostabą, atradimo džiaugsmą ir entuziastingai ima taikyti savo žinias gyvenime.“

Vilija
Stanišauskienė

Kas paskatino rūpintis kitų išsilavinimu ir karjera? Kas Jus šioje srityje labiausiai žavi?

Matyt, esu edukologė iš pašaukimo. Nors buvo laikas, kai bandžiau sau įrodyti, kad yra kitaip. Mokytojų auditorija, kurią daugelis lektorių įvardija kaip itin sudėtingą, man yra pati maloniausia. Kai vedu seminarus mokytojams, jaučiuosi savo kelyje. Gal kartais sunku, bet dažniausiai – smagu ir visada prasminga juo eiti. Mane labiausiai žavi ne rezultatas, o pats mokymosi procesas, kai studentas (amžius šiuo atveju nesvarbus, studentu vadinu bet kurį, kuris pasiryžta gilintis į mano dėstomus dalykus) patiria nuostabą, atradimo džiaugsmą ir entuziastingai ima taikyti savo žinias gyvenime.

Ką veikiate mūsų fakultete?

Jau beveik dvidešimt metų dirbu dėstytoja šiame universitete. Mano, kaip mokslininkės ir pedagogės, ryškiausia interesų sritis yra karjeros kūrimas. Kaip atrasti savąjį pašaukimą ir atskleisti asmeninį potencialą

šiandienos veiklų pasaulyje? Į šį klausimą atsakymų ieškom (ir, žinoma, randam) drauge su bakalaurantais „Karjeros kūrimo“ modulyje. Edukologijos magistrantams dėstau andragogiką, dalijamės mokslo atradimais ir asmenine patirtimi suaugusiųjų švietimo srityje. Dėščiau ir tebedėstau ir daugiau modulių, visi jie susiję su žmonių tobulėjimu, žmogiškaisiais santykiais ir kūrybišku požiūriu į gyvenimą.

Kaip leidžiate laisvalaikį?

Esu labai prisirišusi prie Lietuvos, prie jos gamtos, folkloro, kalbos. Jei tenka kur išvykti, sugrįžusi visa esybe jaučiu, kad po kojomis – mano žemė. Turiu vieną paslaptinę aistrą – aromaterapiją. Kad eteriniai aliejai yra gamtos dovana, padedanti žmonėms įveikti negalavimus ir apsaugoti nuo ligų, žino daugelis. Tačiau koks jų poveikis emocijoms, žmogaus psichologinei būsenai? Kaip keli lašeliai tos stebuklingos substancijos gali išsklaidyti slogutį ir įkvėpti entuziazmo naujai pradžiai? Kodėl įkvėpę apelsinų, vanilės ar kito

kvapo, pažadiname giliai giliai pasislėpusius vaikystės prisiminimus? Kaip čia yra, kad, pauostę šaltmėtės ar pipirmėtės eterinių aliejų, tampame žvalūs ir pasirengę daug nuveikti? Man ši sritis, kol kas, kaip stebuklų pasaulis (nors viskam yra paaiškinimas ten, kur susitinka neuromokslas ir organinė chemija).

Kaip manote, kuo Kaunas yra patrauklus jaunimui?

Kaunas yra nuostabus miestas: vis dar žalias (tikiuosi, valdžia atsikvošės ir liausis beatodairiškai naikinusi medžius), kompaktiškas, jaukus, pilnas kultūros įstaigų ir visai šalia vykstančių renginių. Čia viskas dera: senoji tarpukario dvasia, kurios dvelksmą gali pajusti Senamiestyje ar Žaliakalnyje, ir modernaus miesto ženklai. Čia tiek daug studijuojančio jaunimo! Kaunas – puiki vieta mokytis, veikti jaunimo organizacijose, bendrauti, kurti ir siekti.

Kas yra Jūsų gyvenimo variklis?

Meilė žmonėms.
Ji – svarbiausia.

Florian Rabitz

„Manau, esu nusivylęs idealistas – pasaulyje matau daug blogio ir netobulumo, tačiau vis tiek tikiu žmonių kūrybingumo ir bendradarbiavimo galia.“

Kilęs iš Vokietijos, įgijo politikos mokslų daktaro laipsnį Briuselio laisvajame universitete. Atlieka tyrimus daugiausia aplinkosaugos, technologijų ir energetikos politikos srityse, ypač gilinasi į tarptautinių institucijų ir globalaus valdymo klausimus. Domisi plataus masto technologijomis, kurios padėtų pasaulinei klimato sistemai ir užkirstų kelią globaliniam atšilimui.

Kuo šiuo metu užsiimate ir kuri iš veiklų užima daugiausiai Jūsų laiko?

Pagrindinė mano mokslinių tyrimų sritis yra pasaulinė aplinkos apsaugos politika, ypač su tuo susiję technologiniai klausimai. Pavyzdžiui, šiuo metu stengiuosi atrasti būdus, kuriais galiojantys tarptautiniai aplinkos apsaugos susitarimai galėtų aprėpti naujas biotechnologijos rūšis, ieškau teisiųjų spragų šiuose susitarimuose, taip pat priemonių, galinčių užtikrinti teisingą ir veiksmingą tarptautinį reguliavimą. Fakultete dėstau modulį apie Europos Sąjungą ir tvarų vystymąsi. Daugiausia savo laiko skiriu mokslui, o likusį praleidžiu dėstydamas ir rašydamas prašymus finansinėms dotacijoms, kitaip tariant, rengiant projektų paraiškas.

Kas ir kodėl yra Jūsų herojai realiaame pasaulyje?

Tikriausiai visi, kurie remiasi savo moralinėmis vertybėmis ir normomis, net ir tada, kai tai nėra patogų. Pavyzdžiui, pažįstu tokių klimato tyrėjų, kurie kategoriškai atsisako keliauti lėktuvu paprasčiausiai dėl to, kad šis

išskiria daug anglies dioksido dujų. Taigi, vietoje 2 valandų skrydžio jie renkasi 20 valandų kelionę traukiniu. Norėčiau, kad daugiau žmonių (tarp jų ir aš) taip elgtųsi – ne tik kalbant apie klimato kaitą, bet apskritai.

Kas Jus motyvuoja, įkvepia?

Manau, esu nusivylęs idealistas – pasaulyje matau daug blogio ir netobulumo, tačiau vis tiek tikiu žmonių kūrybingumo ir bendradarbiavimo galia. Net jei akademinė veikla realiam pasauliui, deja, neturi didelio poveikio, manau, kad tyrimai ir ypač švietimas gali, kad ir pamažu, bet tikrai prisidėti prie teigiamų socialinių pokyčių atsiradimo. Mokslinius projektus kurti mane įkvepia koks nors abstraktus, teorinis susidomėjimas tuo, kaip veikia (arba neveikia) institucijos, organizacinės sistemos, taip pat vis dažniau ieškau sprendimų problemoms konkrečioje politikos srityje mažinti.

Kokie maži žingsniai, apie kuriuos, galbūt, niekada nepagalvojome, bet

kiekvienas galėtume žengti, galėtų padėti aplinkai?

Pavyzdys mažo žingsnio, kuriančio stiprų poveikį, yra mėsos atsisakymas. Arba bent jau jautienos pakeitimas vištiena. Tai provokuoja spartesnius teigiamus poslinkius klimato srityje ir neišvengiamą kaitą žemės ūkio sistemoje visame pasaulyje!

Kokių dar pomėgių turite?

Jau daugiau nei 12 metų, radęs laiko, kuriu elektroninę muziką. Pradėjau visai netikėtai, paskatintas draugo. Taip pat mėgstu skaityti įvairią literatūrą, visiškai nesusijusią su mano darbo sritimi, tačiau ne visada tam turiu tiek laiko, kiek norėčiau.

Kokia Jūsų nuomonė apie šiuolaikinį jaunimą?

Nenoriu atrodyti kaip koks senjoras, kuris skundžiasi dėl šiuolaikinio jaunimo, tačiau norėčiau, kad daugiau jaunų žmonių susidarytų teigiamą požiūrį į mokymąsi ir intelekto vystymą, nes pasaulis kur kas įdomesnis ir labiau stebinantis, nei, mano manymu, jie kartais galvoja.

**„Žmonės per daug įnikę
į konkurenciją su kitais.
Ilgainiui tai ima slėgti.
Geriausia yra tobulėti
konkuruojant su savimi.
Konkuruok su savimi,
kad šiandien būtum
truputėlį geresnis nei
vakar, o rytoj – geresnis
nei šiandien.“**

Edukologas, stažavęs
Lietuvos ir užsienio
organizacijose, gilinasi į
švietimo sistemos vadybos,
lyderystės klausimus, dirba su
įvairių organizacijų lyderiais.
Gintautas spėja dirbti ne
tik akademinėje, bet ir
privačiame sektoriuje. Nuo
2018 m. yra vyrų futbolo klubo
„Žalgiris“ viceprezidentas. Nuo
2009–2010 m. sezono iki dabar
yra Kauno „Žalgirio“ mokslinis
konsultantas: dirba su „Žalgirio“
krepšininkais, ugdo
jų lyderių savybes.

Gintautas Cibulskas

Lyderiu gimstama ar tampama?

Lyderiu tampama, visos lyderystės savybės yra išugdomos. Kartais sakoma, kad vaikai jau nuo mažumės yra lyderiai, tačiau taip yra todėl, kad vieniems aplinka sudaro sąlygas tokioms savybėms ugdytis nuo vaikystės, o kitiems jas užslopina. Šiais laikais, kai yra tiek galimybių tobulėti įvairiose srityse, lyderystė tikrai galima išmokyti. Temperamentas yra įgimtas dalykas, bet lyderystė ne. Lyderiais gali būti visi – flegmatikai, cholerikai, melancholikai ar sangvinikai. Visi žmonės turi lyderio savybių, tik ne visi moka jas išryškinti, ir mėgautis tuo, ką jie daro. Svarbiausia, kad žmogus pats neįgautų komplekso, kad kažko negali dėl aplinkos spaudimo.

Papasakokite apie „Žalgirio“ vadybinę pusę? Kokia lyderystė yra krepšinyje?

„Žalgirio“ organizacija tobulina savo veiklą nuolat, jos nariai stengiasi kiekvieną dieną būti nors truputėlį geresniais nei buvo vakar. Dirbu ir su buvusiais „Žalgirio“ krepšininkais,

kurie žaidžia kitose šalyse: Mantas Kalnietis ir Mindaugas Kuzminskas – Rusijoje, Artūras Gudaitis – Italijoje. Tenka ugdyti ir Žalgirio dublerius. Lyderystė nėra baigtinis procesas, tai nuolatinis darbas su savimi, nuolat atsiveria nauji lygiai, nauji klodai. Krepšininkai – kaip kareiviai. Jie kiekvienose rungtynėse stoja į mūšį. Yra dvi armijos ir jos 40 min. kovoja dėl pergalės: treneriai, kaip karvedžiai, koreguoja taktiką ir savo komandos sudėtį lyg tikrame mūšyje. Krepšinyje lyderystė yra kitokia nei kitose sporto šakose ar gyvenimo situacijose. Apskritai, lyderystė stipriai priklauso nuo aplinkos, kurioje yra veikama. Komandoje reikia vienokių lyderių, mokykloje – kitokių. Mane žavi aplinka, kurioje yra daugiau tikrumo. Kai surenki ambicingus žmones, tokius kaip Šaras, kurie nebijo autoritetų, nebijo kietesnių antpečių (vardas, pinigai, titulai), tada gali ateiti į mūšį ir laimėti prieš geriausius. Apsimetimo ten nėra. Suformuoti tikrą komandą, atrasti sinergiją nėra taip paprasta. Krepšinio aikštelėje ir už jos ribų vyrauja tie patys komandiniai santykiai. Jie yra viena jėga, vienas kūnas,

jie pasiaukotų vienas dėl kito. Komanda yra kaip dėlionė, jie negali lipti vienas kitam per galvas, jie tik gali papildyti vienas kitą ir būti tos dėlionės dalimi.

Kokie yra studentai, su kuriais dirbate?

Aš neskirstau jaunimo į jokiais kartas, X, Y, Z. Visos kartos yra nuostabios. Taip, jie auga skirtingose aplinkose, bet visi jie *faini*, įdomūs. Esu labai atviras, su studentais bendrauju ir užklausinėju veikloje. Jie konsultuojasi karjeros, gyvenimo klausimais, kiek galiu, aš jiems visiems patariu. Niekada nesakau, kad aš skubu. Jei jie ateina iki manęs, vadinasi reikia. Svarbiausios jaunimo vertybės – tikslo turėjimas, žinojimas, ko nori, užsispyrimas siekti to tikslo, mokėjimas mokytis, nes jeigu moki mokytis, išmokyti gali labai daug. Ir, aišku, žmogiškumas, santykis su kitais žmonėmis. Žmonės per daug įnikę į konkurenciją su kitais. Ilgainiui tai ima slėgti. Geriausia yra tobulėti konkuruojant su savimi. Konkuruok su savimi, kad šiandien būtum truputėlį geresnis nei vakar, o rytoj – geresnis nei šiandien.

KTU SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS

Įkurtas 2014 m. sausio 1 d., sujungus Socialinių ir Humanitarinių mokslų fakultetus bei Europos institutą.

Socialinių, humanitarinių mokslų, menų ir technologijų dermė suteikia studijų programoms išskirtinumo, savitumo ir pranašumo rinkoje.

Studijų programos vykdomos bendradarbiaujant su užsienio universitetais, socialiniais partneriais – viešojo sektoriaus ir verslo atstovais bei praktikais.

**„Jei teisingai
ir tikslingai
nukreipiamas
talentas – vaisius
nusiraškai po
atkaklaus ir
nuoširdaus darbo
atėjus derliui.“**

Kompozitorius,
smuikininkas, muzikos
prodiuseris, atlikėjas,
scenoje jau daugiau nei
20 metų. Baigė Kauno
Juozo Naujalio muzikos
gimnaziją, vėliau studijavo
Lietuvos muzikos ir teatro
akademijoje smuiko
specialybę bei garso
režisūrą. Gimtajame Kaune
įsirengė profesionalią garso
įrašų studiją.

Linas Adomaitis

Kodėl pasirinkote dėstyti KTU?

Prisipažinsiu, vykdamas į darbo pokalbį galvojau, kad mandagiai pasakysiu, jog esu užimtas ir pokalbis bus baigtas. Bet, visgi, tas pokalbis pasuko visai kita linkme ir aš susimąsčiau, kokia svarbi yra garso režisieriaus specialybė. Be jos mes neįsivaizduotume nei televizijos, nei radijo, nei koncertų, o ką jau kalbėti apie darbą įrašų studijoje. Nutariau metelius padėstyti ir galutinai susidėlioti prioritetus. Jau pirmaisiais metais su studentais ne tik sukūrėme, bet ir išleidome pasaką vaikams. Pajutau azartą ir atsakomybę tiek prieš jaunąją kartą, tiek prieš garso kultūrą. Be jos nėra žingsnio, jei kalbame apie muziką, kompoziciją, taigi įsiliejau į KTU bendruomenę ir nuoširdžiai sakau, kad esu labai laimingas.

Kaip matote šių dienų jaunimą?

Man labai patinka šių dienų jaunas žmogus, jis siekia drąsiau, nori daugiau, jo žingeidumui nėra ribų. Tai yra labai gerai, nes tik tokia karta veda į priekį. Žinoma, pasitaiko ir tinginių, bet jie taip pat kada nors

prabunda iš savo patogaus guolio.

Dainuojate, grojate, daug laiko praleidžiate garso įrašų studijoje. Kuri veikla artimiausia?

Mano muzikos medis išaugo iš smuiko, vėliau išsišakojo į koncertinę veiklą, kompoziciją, aranžavimą, muzikos prodiusavimą, garso režisūrą, dėstymą konservatorijoje ir universitete, radijo ir TV laidų vedimą. Viskas vienaip ar kitaip sukasi aplink muziką. Neapriboju savęs viena iš šių sričių. Muzikoje daug kas susiję, todėl man ir įdomu, ir naudinga realizuoti save viskame, kas bent kiek siejasi su garų pasauliu.

Kaip ilsitės nuo įvairių veiklų?

Gal ir nuskambės keistai, bet koncertinė veikla manęs nevargina, anaipatol, ji mane pakrauna. Vis dar manau, kad man pasisekė, nes dirbu mylimą darbą, kas reiškia, kad visai nedirbu. Žinoma, pertraukų reikia ir nuo muzikos, ir nuo bet kokios veiklos, kurią ilgai atlieki. Tuomet susikraunu lagaminą, sėdu į lėktuvą ir skuodžiu į

kitą pasaulio kraštą. Ten renku įspūdžius ir kardinaliai kitokias patirtis, kurios vėliau su kaupu išsilieja į kurią muziką.

Kokie kiti kūrėjai Jus įkvepia? Kokios muzikos klausotės?

Mane įkvepia Bacho, Mocarto kūryba, džiazas, funk'as, elektroninė muzika. Tiesą sakant, klausausi labai įvairių žanrų vien profesiniais sumetimais ir domiuosi viskuo, kuo pasaulis kvėpuoja šiandien. Jei girdžiu per radiją tai, kas mane suerzina, neįkvepiu laiko analizėms, perjungiu kitą stotį. Pasaulyje per daug geros muzikos, kad gaištume laiką šlamštui. O jo tikrai daug, ir ne vien iš kompozicinio ar atlikimo taško, bet ir iš garso kultūros, garso režisūros pusės.

Kaip manote ar muzikantu gimstama ar tampama?

Muzikantu ir gimstama, ir tampama, nes muzikai atlikti reikia ir talento, ir praktikos. Jei teisingai ir tikslingai nukreipiamas talentas – vaisius nusirašykai po atkaklaus ir nuoširdaus darbo atėjus derliui.

Ornela Ramašauskaitė

„Gyvenimą reikia tiesiog gyventi sekant savo intuicija. Ją identifikuoti padeda polėkio jausmas. Be abejo, tam reikalingas vertybių ir teisingų asmenybių (mokytojų) pagrindas. Taip pat – pasirinkimas išbraukti viską, kas trukdo. Tai sunku, bet labai gera.“

Komunikacijos ir rinkodaros strategė, norvegų koncerno Rinkodaros ir komunikacijos vadovė Baltijos šalims, Lietuvos marketingo (LiMA) ir Lietuvos atsakingo verslo (LAVA) asociacijų narė, „Institute of Trends“ ir „artXchange Global“ įkūrėja.

Kodėl pasirinkote dėstyti KTU?

Man tai kažkas stebuklingo: atrakinti jaunos žmones, kurie išties gali pakeisti pasaulį, užvesti juos ant kritinio mąstymo kelio, duoti bazinį supratimą apie komunikaciją, manipuliacijas ir rinką, motyvuoti kurti vertę, panaudoti savo stiprybes kažkam prasmingam. Nuostabu. Kartu tai duoklė man imponavusiems mokytojams – gyviems ir mirusiems, dėl kurių aš gyvenu pagal savo intuiciją ir siekiu tikslų.

Kaip matote jaunimą Jūs?

Istorija kartojasi ciklais, kartu skirtumai yra ir amžina problema, ir progreso variklis. Sutinku visokio jaunimo, o ypač žavi nepraradę autentiškumo – šizoidiniai introvertai, chuliganai, keistomis idėjomis apsėsti talentai. Gąsdina tvarkingieji (mokyklinės) sistemos „produktai“. Tačiau visi jie įdomūs ir būtent jų skirtingumas yra geriausios pamokos tiek man, tiek jiems patiems. Nemanau, kad turiu teisę „užduoti“ vertybių hierarchiją – aš tik stengiuosi pasakyti, kad jie žiūrėtų giliau, skaitytų tarp eilučių, rūpintųsi

savo originaliu „stuburu“ ir niekada jo nepamestų.

Kaip manote, kuo Kaunas yra patrauklus jaunimui?

Kaunas neturi sostinei būdingos arogancijos. Tai miestas-platforma, išryškinantis asmenybių skirtumus, skatinantis dialogą ir kviečiantis pirmiau galvoti apie kosmosą, o ne karjerą. Nes svarbiausia ir yra idėjos, pinigai atseka paskui.

Esate investavimo į meno kūrinius konsultantė. Ar galite papasakoti plačiau?

Ši veikla – mano žavėjimosi objektas nuo vaikystės laikų, kai vieno filmo scena tiek surezonavo, jog tiesiog apsėdo. Tikslingai šia tema sekdamas stojau į magistrantūrą, rašiau baigiamąjį, rinkausi praktiką ir pirmą rimtą darbovietę. Esu įkūrusi investavimo į meno kūrinius platformą „artXchange Global“. Vaizduojamasis menas yra be galo jautrus ir gilus visuomenės veidrodis, tad reflektuoti meno kūrinius, analizuoti istoriją ir tai, kaip vaizdai ir jų mados atspindi realybę – niekada neatsibosta.

Dirbdama meno kūrinių aukcionų namuose pradėjau rimtai pažinti paveikslų proveniencijos istorijas, atributacijos detektyvus, siužetuose slypinčius naratyvus, tai, kiek daug kolekcija pasakoja apie kolekcionierių. Ši veikla apima daug dalykų – nuo dailės istorijos, ekonomikos išmanymo iki kolekcininko psichologinio portreto „nuskaitymo“, meno kūrinių rinkinio žinučių identifikavimo, kontekstų derinimo. Būtent šis teorijos, pragmatikos ir emocijos derinys mane labiausiai žavi.

Kaip galima išlavinti skonį menui? Galbūt negalima?

Vienareikšmiškai – išlavinti skonį menui galima, turiu labai ryškių savo klientų pavyzdžių. Keli gerai žinomi lietuviai verslininkai iš visiško diletantų ilgainiui tapo be galo įdomiais pašnekovais Lietuvos dailės temomis. Paminėsiu, kad, mano galva, lavintis net ir būtina: Lietuva dėl skaudžios sovietų istorijos yra praradusi tikrąjį elito suvokimą. Visame pasaulyje išsilavinę žmonės išmano bent vienos meno srities istoriją, laisvu laiku lanko kultūros

„Istorijos išmanymas yra
labai geras mokytojas ateičiai,
ir niekas taip gerai kaip
menas nereflektuoja istorijos
(ir padeda pažinti ateitį)
pačia giliausia prasme.“

renginius, originalo kalba skaito svarbiausią literatūrą, kalbasi apie idėjas, o ne žmones ar įvykius. Istorijos išmanymas yra labai geras mokytojas ateičiai, ir niekas taip gerai kaip menas nereflektuoja istorijos (ir padeda pažinti ateitį) pačia giliausia prasme. Kitas klausimas – akies aštrumas. Tai yra įgimta.

Kaip derinate savo veiklas?

Kuo jos susijusios?

Aš tik dabar mokausi nieko neveikti, tik dabar pradėjau suprasti, kad tai yra būtina. Taip mano gyvenime atsirado meditacija ir pakankamas miegas. Vaikystėje aš kone kiaurą parą skaitydavau knygas, darbo KTU administracijoje laikais dirbau po 12-14 val. per dieną. Dabar viską planuoju, taip pat ir poilsį ar hedonizmo akimirkas. Kita vertus, man viskas pavyksta labai greitai, ilgainiui pripratini smegenis žaibiškai apdoroti informaciją. Daugybę dalykų gyvenime esu automatizavusi arba eliminavusi – neturiu televizoriaus, retai naudojuosi socialiniais tinklais, nebendrauju su neįdomiais žmonėmis ar

nekalbu banaliomis temomis, nevaikštau į parduotuves ir t. t. Visas mano veiklas jungia tie patys leitmotyvai – tendencijų ar manipuliacijų identifikavimas ir strategavimas bei auditorijų valdymas vertės kūrimui. Kitaip sakant, siekis perprasti, kaip veikia žmogaus smegenys, kaip priimami sprendimai, kaip jie užfiksuojami istorijos tėkmėje ar modeliuojami ateičiai. Tad būtent menas, komunikacija, rinkodara ir yra apie tai. Neturiu neuromokslo žinių, tai lieka pašnekovams arba laisvalaikio skaitiniams.

Kuo svarbi lyderystė kasdieniame gyvenime?

Yra skirtingų teorijų. Šiame gyvenimo etape aš renkuosi

filosofiją, kad lyderiu galima tapti. Lyderis gali būti ir charizmatiškas tiesiogine to žodžio prasme, ir patrauklus tiesiog savo mąslumu, mistika ar idėjų vizijomis. Mano galva, tai vienas svarbiausių dalykų gyvenime. Susirasti mokytoją ir sugebėti jį paleisti, kai esi kitame etape. Taip pat suprasti, kad mokytojas gali būti ir lyderis, ir tiesiog žmogus tuo pačiu metu; siekti pačiam būti lyderiu kažkam ar kažkuriuo kampu.

Kas yra Jūsų gyvenimo variklis? Kas įkvepia Jus naujiems darbams? Kaip viską suspėjate?

Kažkur perskaičiau labai gerą sentenciją – „Negali nežinoti to, ką žinai“. Galbūt ji tiktų atsakyti į šiuos klausimus. Mąstymo, interesų ir veiklos higiena – tai labiausiai padeda išsigryninti prioritetus ir jų laikytis. Gyvenimą reikia tiesiog gyventi sekant savo intuíciją. Ją identifikuoti padeda polėkio jausmas. Be abejo, tam reikalingas vertybių ir teisingų asmenybių (mokytojų) pagrindas. Taip pat – pasirinkimas išbraukti viską, kas trukdo. Tai sunku, bet labai gera.

Rasa Kasperienė

Lektorė, etnologijos mokslo krypties doktorantė, domisi skaitmenine humanitarika, KTU Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakultete vadovauja *Social Media Lab* projektui. Laisvalaikio užsiima viduramžių šokiais, istorine kostiumų ir kitokių artefaktų rekonstrukcija, dalyvauja viduramžių festivaliuose.

„Man labai svarbūs santykiai tarp disciplinų, santykis tarp informacinių technologijų ir socialinių bei humanitarinių mokslų. Todėl stengiuosi šiuos santykius plėtoti.“

Kaip Jūs matote šiuolaikinį jaunimą?

Čia yra įvairiausių studentų su įvairiausiais interesais. Pozityvus dalykas yra tas, kad tai yra visai nauja karta, kuri užaugo prie didelio informacijos kiekio, prie pasikeitimo, ir jie kitaip suvokia aplinką. Tai kartais mane gąsdina, o kartais, kaip tik, pradedi kitaip konstruoti savo požiūrį į daugumą dalykų, šiame pasaulyje vykstančius procesus. Galima pažiūrėti per jų prizmę, nes jie užaugo visai kitaip nei mes. Tai verčia visai kitaip mąstyti, išlipti iš savo rėmų, tai labai teigiamas dalykas.

Kaip tuomet juos mokote?

Bandau mokyti kitaip, tačiau, mano manymu, reikia nepamiršti ir klasikinio modelio. Net ir kalbant apie viduramžius, kai kūrėsi pirmieji universitetai. Mes gyvename 21 amžiuje, tačiau pats žinių perdavimo principas yra tas pats. Kažkiek klasikos turi likti, nes tai yra pagrindas, formavęsis šimtmečiais. Aišku, kad reikia taikytis ir prie studentų poreikių, tad svarbu mokėti tai suderinti ir rasti aukso vidurį.

Papasakokite apie savo ypatingą hobį. Kaip jis atsirado Jūsų gyvenime?

Tai istorijos rekonstrukcija. Mes su vyru esame istorijos rekonstruotojus vienijančio klubo „Saltus gladi“ iniciatoriai. Aš visada domėjausi istorija ir eksperimentine archeologija, kai bandoma atgaivinti, iš naujo pagaminti tam tikrus archeologinius objektus, patikrinti jų paskirtį. Šiuolaikinis žmogus dažnai daro išvadas apie tam tikrus artefaktus, remdamasis šiuolaikine patirtimi, todėl gali būti klaidų. Eksperimentinė archeologija yra vienas iš būdų išbandyti tuos įrankius tokiomis aplinkybėmis kaip anuomet. Klubas orientuojasi į viduramžių laikotarpį, šiuo metu daugiau atsiranda ir renesanso. Daugiausia dėmesio skiriame istoriniams šokiams ir kostiumų atkūrimui.

Kaip pavyksta suderinti tokias skirtingas įvairias veiklas?

Na, iš tikrųjų, veiklos yra visiškai skirtingos. Šiuo metu aš gilinuosi į informatiką, skaitmeninius, šiuolaikinius

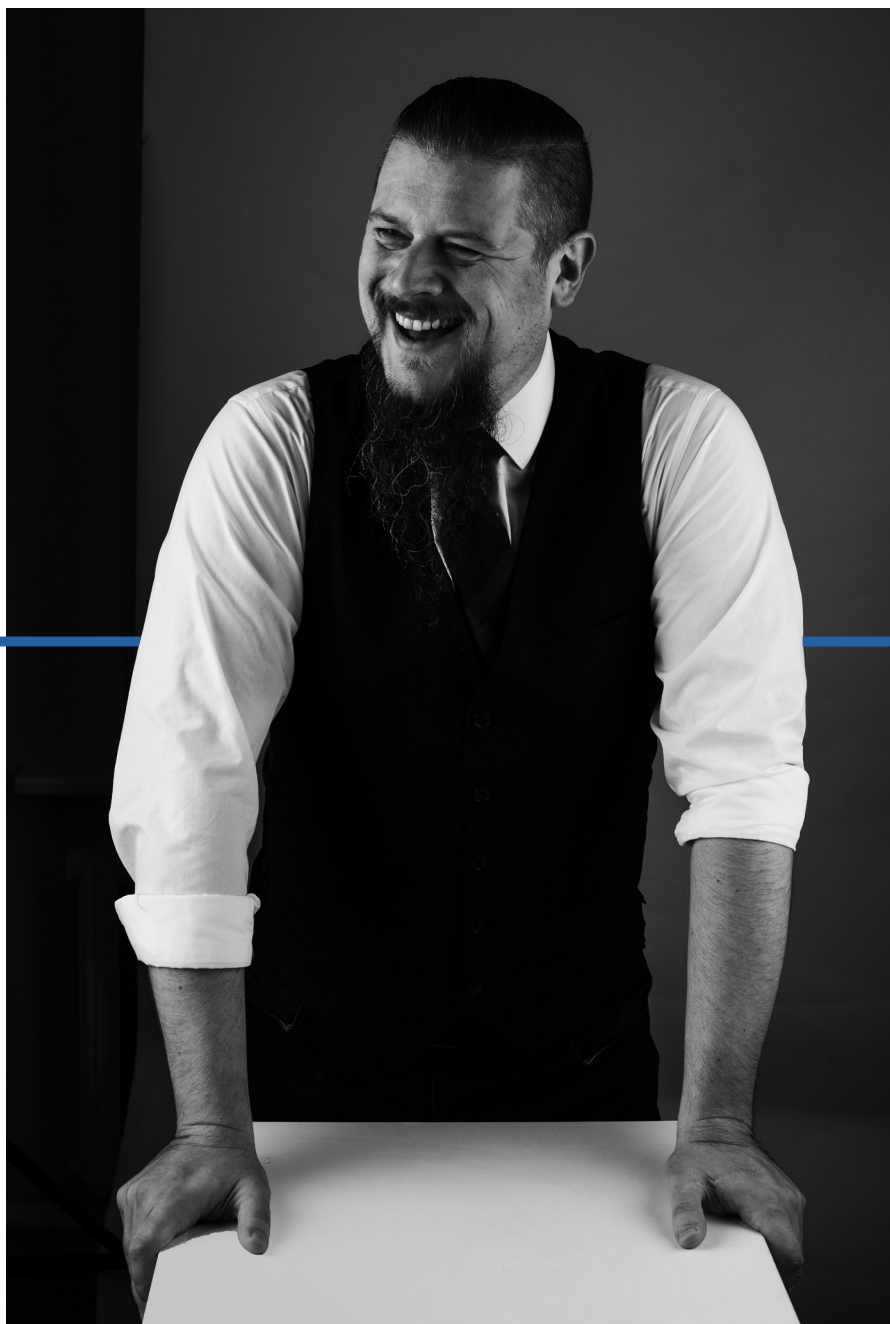
dalykus, tai sąsajų mažai. Tačiau, jos visos yra persipynusios. Jeigu sėdžiu ir rašau straipsnį, atlieku tyrimą, tai fone skamba renesanso, baroko arba viduramžių muzika ir per tą laiką galiu pasirinkti tinkamą muziką šokiams. Viena veikla padeda pabėgti nuo kitos. Nors informacinės technologijos yra mano gyvenimo dalis, dalyvaujant viduramžių festivaliuose galima nuo viso to pabėgti. Kai kur netgi draudžiama naudotis mobiliuoju telefonu ir, pavyzdžiui, viduramžiais moterys nenešiodavo auskarų, tai net ir juos tenka išsisegti. Palieki visą savo ryšį su šiuolaikiniu pasauliu.

Kas yra Jūsų gyvenimo variklis?

Mama ir močiutė. Nes mano mama, ji būdavo visur, bet tik ne namuose, vis kažką veikdavo. Mano močiutė, jai dabar yra 97 metai, tai ji irgi būna visur, tik ne namuose. Jos abi labai aktyvios ir veiklios moterys, aš tiesiog neturėjau pasirinkimo būti kitokia. Vaikas augdamas perima įpročius, tėvai, aplinka suformuoja jo tolimesnį elgesį. Aš mačiau tokį moters modelį namuose ir jis mane įkvepia.

„Kadangi mano
darbai itin skiriasi
vienas nuo kito,
man niekada nebūna
nuobodu.“

Kalbininkas, dėstytojas,
profesionalus virtuvės
šefas, restoranų
konsultantas ir
Tarptautinės istorinių
viduramžių kautynių
asociacijos (angl.
*Historical Medieval Battle
International Association*)
viceprezidentas.

Gavin Stewart

Veiklos, kuriomis užsiimate gyvenime, labai skirtingos. Papasakokite, kaip jos atsirado Jūsų kelyje?

Tai gana ilga istorija... Pirmiausia mano gyvenime atsirado gastronomija – būdamas 15 metų susiradau darbą savaitgaliais kepykloje. Norėčiau poetiškai papasakoti, kad taip manyje gimė meilė kulinarijai, bet iš tiesų buvo visai kitaip. Mano darbdaviai mane kritikavo ir spaudė tol, kol aš išmokau gaminti pagal jų standartus. Studijų metais dirbau restoranuose, baruose, maitinimo paslaugas teikiančiose įmonėse, tačiau savo profesinę veiklą įsivaizdavau susijusią su kalbomis ir komunikacija, todėl Milane, Italijoje, pradėjau savo anglų kalbos mokytojo karjerą. Viduramžių kautynėmis pradėjau užsiiminėti beveik per atsitiktinumą ir niekada nemaniau, kad tai užims tokią didelę mano gyvenimo dalį.

Ar yra kas nors bendra tarp šių darbų?

Be abejonės, komunikacija. Nors bendravimo svarba kalbotyroje

aiški, kitose srityse ne viskas taip akivaizdu. Užimdamas viceprezidento pareigas viduramžių kautynių asociacijoje, turiu būti pasiekiamas visiems kovotojams iš įvairių šalių, kurių anglų kalbos žinios labai skirtingos. Jiems svarbu rūpintis treniruotėmis ir kovomis, o ne jaudintis dėl savo anglų kalbos mokėjimo, todėl aš turiu bendrauti aiškiai ir glaustai, taip pat, priklausomai nuo situacijos, dažnai ir diplomatiškai. Kalbant apie virtuvę, vyriausiajam virėjui taip pat yra svarbūs geri bendravimo įgūdžiai – neužtenka tiesiog rinkti komandai įmantrius virtuvės terminus. Demonstruojant maisto gaminimo būdus ir mokant jaunos virėjus, reikia bendrauti aiškiai, nenuklystant nuo temos. Kaip kitaip jie ko nors išmoks?

Kaip manote, kaip technologijos keičia mūsų bendravimą?

Na, tai platus klausimas. Mūsų bendravimas tapo mažiau asmeninis, o tai kartais lemia silpnus tarpkultūrinius santykius, internetines patyčias ir abejingumą žmogaus reakcijoms.

Ar Jūsų atveju įmanoma vienos profesijos žinias pritaikyti kitoje srityje?

Tiesą sakant, nelabai. Visose srityse yra svarbūs geri pristatymo ir raiškos įgūdžiai, o mano organizavimo ir valdymo įgūdžiai, kurių įgijau užimdamas studijų direktoriaus pavaduotojo pareigas Milane, labai praverčia kautynių asociacijoje. Visgi, kol kas dar nepasitaikė proga praveisti paskaitą apsirengus šarvais ar gaminti sluoksniuotos tešlos kepinius ir aiškinti apie sintaksę.

Koks yra jūsų mėgstamiausias patiekalas? Tiek gaminti, tiek valgyti?

O, pagaliau rimtas klausimas. Dievinu maistą, kurio ruošimas reikalauja kiek įmanoma daugiau kontakto su rankomis. Pavyzdžiui, mėsainiai, bandelės, picos tešla, mėsos kukuliai ir t. t. Manau, kad žmonės turėtų daugiau įdarbinti savo lietimo jausmą, ruošdami maistą ir jį valgydami. Mėgstamiausias patiekalas? Esu paprastas žmogus, tad niekada neatsisakyčiau tradicinio jautienos kepsnio.

**„Tik esant riboms,
egzistuojant žmogiškam
baigtinumui, įmanomas
prasmės ir formos
gyvenime kūrimas ar
radimas, bet tuo pačiu
visada esama kažko
daugiau, toliau, plačiau.“**

Politikos antropologas,
tarpsritis kūrėjas. Dėsto KTU,
VDA, rašo politikos, kultūros,
meno temomis, vykdo menines
dirbtuves, kuruoja parodas.
Knygos „Politics with a Human
Face: Identity and Experience in
Post-Soviet Europe“ autorius.
Apgynė daktaro disertaciją Kento
universitete Anglijoje, stažavosi
Yale (JAV) ir Uppsalos (Švedija)
universitetuose, IWM institute
(Austrija).

Arvydas Grišinas

Kodėl verta pažinti Kauną?

Kaunas labai įdomus. Čia nepamatysi žmogaus, atėjusio į spektaklį su sportbačiais, išlikęs tam tikras pagarbus ritualizmas kultūros atžvilgiu. Man, labai nerimto veido vilniečiui, tai matant norisi ironiškai šypsotis, bet kartu ir nuoširdžiai džiugu. Vienodėjančiame, ribų atsisakančiame pasaulyje toks formos išlaikymas atrodo svarbus. Taip pat, čia vis dar vyksta pagrindinis kultūrinis gyvenimas. Kas kartą atvykęs į Kauną atrandų ką nors naujo, neakivaizdaus – miestui tai suteikia kultūrinio gylio, asmenybės. Vilniuje, mano akimis, toks santykis su kultūra nyksta, viskas persikelia į vientisą *Facebook* feed'ą. Viešas gyvenimas tampa akivaizdus, visiems prieinamas ir dėl to daug netenkama. Nelinkėčiau to Kaunui. Jau nekalbant apie šio miesto įspūdingą (kad ir trupančią) architektūrą. Kaunas man primena Berlyną 2011 metais, prieš šiam miestui tampant super madingu. Jame buvo daug laisvų, „necivilizuotų“, kūrybiškų erdvių. Jose kvėpavo alternatyvi kultūra, vyko spontaniški susibūrimai, glūdėjo paslaptis, pažadas, neatskleistumas.

Ką įdomiausia tyrinėti su studentais?

Skaitmeninio pasaulio absurdelius. Pavyzdžiui, memus – universalią vaizdų komunikaciją. Internetas šiuo metu apskritai keičia mūsų vaizdiniją. Pavyzdžiui, naujausias dirbtinio intelekto gebėjimas modeliuoti nebūtus veidus, sukurti žmogų, kuris neegzistuoja, sugeneruoti jį iš turimų skaitinių duomenų. Toks naujasis mūsų pasaulis yra labai koliažiškas, fragmentiškas. Net ir naujieji mūsų gyvenimo modeliai, nors, atrodytų, progresyvūs, yra sudėlioti iš kažkokių kultūrinių praeities detalių – tarpukario svajonių apie universalizmą, mokslinės fantastikos apie dirbtinį intelektą, mitų apie nemirtingumą ar dieviško prado paieškų genetikoje. Šitai nėra naujovė, ateitis ar neregėtas progresas – viso to jau būta, kad ir kitomis formomis. Mes kartojame „kartočių“ fragmentus. Tai nurodo tam tikrą mūsų suvokimo ir vaizduotės baigtinumą, konkretumą. Režisierius Audrius Stonys yra pasakęs, kad „žmogaus fantazija yra ribota, o realybė neturi ribų, ji nenuspėjama“. Mane tai džiugina, nes tik esant riboms, egzistuojant žmogiškam baigtinumui,

įmanomas prasmės ir formos gyvenime kūrimas ar radimas, bet tuo pačiu visada esama kažko daugiau, toliau, plačiau.

Akmenų balansavimas – koks tai užsiėmimas? Kaip jis atsirado Jūsų gyvenime?

Man tai – hobis, žemės meno forma, kurios metu paprasti akmenys kruopščiai statomi vienas ant kito taip, kad iš jų susidarytų įvairios, lygsvarą laikančios figūros. Procesas reikalauja kantrybės ir susikaupimo, yra meditatyvus, bet rezultatai kelia nuostabą, tokią stebukliškumo pajautą. Dažnai klausdavau savęs, ką darysiu pabaigęs doktorantūrą. Ir visada kirbėjo mintis mesti tą akademiją ir tapti skulptoriumi. Netapau, bet meilė skulptūrai išliko. O akmenų balansavimas tapo mėgėjiška tai atstojančia praktika nežalojant akmens, nelaikant jo „medžiaga“, gerbiant jo pirminę formą. Supratau, kad man visai nesinori tašyti akmens, jo pažeisti, nuskriausti. Akmenų balansavimas man tapo atsipalaidavimo priemone, tarsi meditacine praktika, ramybės žaidimu. Tai padeda atitrūkti nuo kasdienių minčių.

„Žaviuosiu mokslu
ir jį kuriančiais,
nes noras pažinti ir
paaikškinti sudėtingą
fizinę ir socialinę
realybę, kurioje mes
visi egzistuojame, man
atrodo nuostabiai.“

Lektorė ir politikos mokslų
doktorantė. Domisi lyčių
lygybės, gyvūnų ir žmogaus
teisių klausimais, medijų ir
komunikacijos tendencijomis,
mokslinė fantastika ir
superherojais. Darbą ir
studijas universitete derina
su visuomenine veikla. Nuo
2015 m. yra nevyriausybės
organizacijos „Frida“
komandos narė, užsiima
smurto lyties pagrindu
prevencija, vykdo edukacines
veiklas jaunimui.

Augustė Nalivaiškė

Ką Jums davė studijos? Ką dabar darytumėte kitaip?

Esu patenkinta savo studijų patirtimi, ypač Edinburgo universitete. Studijų metu mokiausi ne tik specialybės dalykų, bet ir kritinio mąstymo, tarpkultūrinės komunikacijos, gavau daug neįkainojamos akademinės ir socialinės patirties. Ką dabar daryčiau kitaip? Nieko. Esu patenkinta tuo, kaip susiklostė studijų laikotarpis.

Ką manote apie šiuolaikinį jaunimą, savo studentus?

Manau, kad jauni žmonės apskritai susiduria su nemažai iššūkių, ne tik universitete. Mes visi jautėme spaudimą žinoti, ko norime iš gyvenimo, žinoti, ką veiksime, ir kuo tapsime, jautėme ir jaučiame spaudimą būti sėkmingais, daug pasiekusiais, kažkaip įprasminti savo gyvenimą. Mano nuomone, tai nedaug pasikeitė per paskutinius 10–12 metų. Studentus nuolatos skatinu domėtis žmogaus teisėmis, ir pasauliu apskritai, mąstyti globaliai, todėl, kad matau didelę vertę lygybėje, atvirume

ir nore pažinti kitus. Žmogaus teisių pažeidimai vyksta kiekvieną dieną, bet dažnas apie tai nesusimąstome, nes mums trūksta platesnio ir gilesnio pasaulio suvokimo, empatijos, smalsumo.

Priklausote „Fridos“ fondo organizacijai. Kokia tai organizacija, kokia jos veikla?

Fondas „Frida“ – nevyriausybinė moterų ir žmogaus teisių organizacija, kurios pagrindinę veiklą sudaro smurto lyties pagrindu prevencija, jaunimo edukacija ir „Baltojo Kaspino“ festivalis. Su fondo vadove Daiva Baranauske susipažinau 2015 m., kai po studijų Edinburge grįžau gyventi į Lietuvą. Ji pasiūlė prisidėti prie naujos organizacijos įkūrimo ir aš entuziastingai sutikau.

Kokios yra kitos Jūsų interesų sritys? Kodėl pradėjote domėtis būtent jomis?

Domiuosi literatūra, kinu, populiariąja kultūra, menu, žmogaus teisėmis, klimato kaita, astrofizika ir kvantiniu pasauliu. Apskritai, labai domiuosi mokslo pažanga ir technologijomis.

Gali atrodyti, kad domiuosi labai skirtingais dalykais, bet, mano nuomone, tai kyla iš mano noro suprasti žmogiškąją būtį, tai yra, suprasti, ką reiškia būti žmogumi. Žaviuosi mokslu ir jį kuriančiais, nes noras pažinti ir paaiškinti sudėtingą fizinę ir socialinę realybę, kurioje mes visi egzistuojame, man atrodo nuostabiai. Šiomis temomis pradėjau domėtis daugiausiai studijų metais.

Kokią žinutę norėtumėt nusiųsti visuomenei?

Norėčiau paskatinti žmones domėtis mokslu, kritiškai vertinti medijų ir socialinių tinklų turinį, nepasiduoti masinėms isterijoms ir propagandai, kritiškai mąstyti ir rūpintis mūsų planeta.

Kas yra Jūsų gyvenimo variklis?

Mano gyvenimo variklis – žingeidumas ir noras kuo daugiau suprasti apie šį pasaulį ir žmones. Įkvėpimo ieškau bendravime su bendraminčiais, draugais, šeima, knygose, ir filmuose apie superherojus.

Kilęs iš Mančesterio, jau ilgą laiką dirba ir kuria Kaune. Dėsto techninį rašymą, domisi mobilumo, transporto, miesto planavimo, aplinkosaugos klausimais ir kultūra. Dažnai apie įvykius ir naujoves mieste žino anksčiau ir daugiau nei bet kuris kaunietis. Automobilių kamščius jau seniai iškeitė į dviratį.

James McGeever

„Man įdomus mokymasis, įdomu sužinoti, ką jauni žmonės mano, kaip mato tai, kad miestas keičiasi, kokios problemos jiems aktualios. Jie sugalvoja nuostabių idėjų!“

Kaune jau gyvenate daug metų. Kokius pokyčius mobilumo srityje pastebėjote?

Manau, kad Kaunas padarė daug dalykų, kurių mes klaidingai nelaikome ypatingais. Pavyzdžiui, autobusai į ir iš Žalgirio arenos per įvairius didelius renginius. Tuomet žmonės gali nevažiuoti savo automobiliais, nesusidaro kamščiai ir pan. Arba tokios programėlės kaip TRAFI arba Žiogas. Autobusai važinėja dažnai, žmonėms tai patogiu ir visi tokie dalykai skatina naudotis viešuoju transportu.

Ar įtraukiate aplinkosaugos ir mobilumo temas į savo paskaitas? Ar Jums svarbu savo studentus su tuo supažindinti?

Taip. Manau, svarbu neatskirti mokymo ir mokymosi nuo kažkokių kitų sričių. Transportas, miesto planavimas, judėjimas yra aktualūs dalykas. Jeigu gyvenimi mieste ir negali nusigauti iš taško A į tašką B, nes netinkama gatvių struktūra, šaligatviai, nėra dviračių takų arba nesaugu dėl netinkamo apšvietimo, tuomet tai yra

visų problema. Jei miestas yra nepatogus, tuomet jame niekas ilgai ir neužsibus. Todėl su studentais apie tai kalbame. Jie daro įvairias prezentacijas, apie viešąjį transportą, netinkamai statomas mašinas, žiedinę ekonomiką. Šiais laikais naudojame daug dalykų: užsakinėjame iš Amazon, perkame Ebay, Etsy. Todėl yra gerai jaunos žmonės mokytis apie tai, kaip tai veikia, naudinga tai ar nelabai. Dėl to įtraukiu tokias temas į mokymo procesą. Man įdomus mokymasis, įdomu sužinoti, ką jauni žmonės mano, kaip mato tai, kad miestas keičiasi, kokios problemos jiems aktualios. Jie sugalvoja nuostabių idėjų! Galėdamas kalbėtis su studentais, išklaudydamas juos, jautiesi stabiliau, žinai daugiau, nes jie gyvena kitokį gyvenimą nei tu. Eina kitur, mato kitokius dalykus, turi kitokį požiūrį, jiems reikia kitokių dalykų, todėl jei noriu sužinoti visa tai, kas jiems aktualu, kalbėtis su jais yra labai naudinga ir smagu.

Ką dar tobulintumėte mieste?

Manau, į ką būtų galima susikonsultuoti, tai į

pėstiesiems skirtų takų gausinimą. Kad būtų galima patogiai vaikščioti mieste, netrukdomam staiga pravažiuojančių arba iš skersgatvių išlendančių mašinų. Ir tai gana lengva padaryti. Jeigu, pavyzdžiui, paspaudus šviesoforo mygtuką, žalia šviesa pėstiesiems užsidegtų po penkių sekundžių, būtų tikrai patogiu. Žinoma, tai sudarytų mašinų kamščius, pradinį nepatogumą keliuose, bet ilgai žmonės pradėtų galvoti, ar iš tikrųjų į miesto centrą reikia važiuoti mašina, jei teks sustoti vos kas nors paspaus šviesoforo mygtuką. Tai toks nuoseklesnis būdas diegti saugesnius vairavimo įpročius. Taip nėra sakoma „jūs negalite važiuoti mašina mieste“. Priešingai, sakoma „mes norime, kad žmonės jaustųsi saugūs“. Takų dviračiams daugėja, iššūkių kyla vis mažiau. Panašiai galima galvoti ir apie pėsčiuosius.

Kokia Jūsų mėgstamiausia vieta važiuoti dviračiu Kaune?

Man patinka kita upės pusė, pakeliui į Kačerginę, per Marvelę. Tos vietos atrodo šiek tiek primirštos, ramios.

İki!

shmmf.ktu.edu

A. Mickevičiaus g. 37, Kaunas

Nuotraukos: **Justina Šuminatė**

© Kauno technologijos universiteto
Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakultetas

Kaunas, 2020

